

**Notitie : Quickscan flora en fauna Maxend
39, Nistelrode**

Datum : 7 april 2016
Opdrachtgever : Fam. Mol
Projectnummer : 211x08050
Opgesteld door : Rachel Lauwerijssen
Gecontroleerd door : Ineke Kroes

Er zijn plannen om aan de Maxend 39 te Nistelrode acht woon-mantelzorgunits te realiseren. Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Flora- en faunawet (FF-wet). Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur bestaande uit het Brabants Natuurnetwerk (voormalig EHS) en Groenblauwe Mantel is ruimtelijk vastgelegd in de hernieuwde Verordening Ruimte 2014. Het Brabants Natuurnetwerk is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuwe aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarische natuurbeheer behoren tot het Brabants Natuurnetwerk. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Flora- en Faunawet

De Flora- en Faunawet heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldieren) en een honderdtal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van

de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemers passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet veront-rusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met de juri-disch zwaarder beschermde soorten uit 'tabel 2', de bijlage 1 soorten van het besluit vrijstelling be-schermd dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (tezamen tabel 3) en met alle vogels. Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestpe-riode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Tenslotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten').

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust en verblijfplaats te garanderen.

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van LNV van september 2009.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 6 april 2016 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist aanwezigheid (inschatten mogelijke aanwezigheid vleermuizen in een Flora- en faunawet vooronderzoek) uit het Vleermuisprotocol versie 25 maart 2013. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is onder meer gebruik gemaakt van de quickscanhulp (quickscanhulp.nl). De quickscanhulp geeft een overzicht van gegevens (van de afgelopen vijf jaar) uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het plangebied

De beschrijving van het plangebied omvat de ligging, de huidige situatie en de toekomstige situatie.

Ligging van het plangebied

Het boerenbedrijf aan de Maxend 39 ligt aan de rand van de bebouwde kom te Nistelrode, gemeente Bernheze. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het plangebied zijn $X = 166,878$; $Y = 411,839$. Het plangebied is rood omkaderd weergegeven op de luchtfoto (figuur 1) en weergegeven als een rode ster op de topografische kaart (figuur 2).

Figuur 1: Luchtfoto plangebied

Figuur 2: Topografische kaart plangebied

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit leegstaande varkensstallen met bijbehorende voedersilo's, een veldschuur waar momenteel caravans zijn gestald, een afdak voor een auto en/of houtopslag, twee schuurtjes en twee schapenweiden. De schapenweiden liggen aan weerszijden van de stallen. Op beide schapenweiden staan enkele bomen. Diverse ramen van de stallen en schuren zijn gebroken of verwijderd. Aan een van de varkensstallen vast zijn diverse overkappingen en schuurtjes. Aan de andere varkensstal vast staat er een woning. Tussen beide stallen is er stenen verharding. De schuur (weergegeven in figuur 7 en 8) is begroeid met klimop en het dak is bedekt met dakpannen. De rest van de stallen en overkappingen zijn bedekt met ijzeren beplating of golfplaten. Er is geen oppervlaktewater aanwezig binnen het plangebied. De directe omgeving van het plangebied kenmerkt zich door agrarische bedrijven met bedrijfswoningen en landelijk gelegen woningen. De volgende afbeeldingen (figuur 3 t/m 11) geven een impressie van het plangebied en de directe omgeving.

Figuur 3: Aanzicht van het eerste te slopen varkensstal en voedersilo's

Figuur 4: Binnenzijde van de te slopen varkensstallen

Figuur 5: Aanzicht van het te slopen schuurtje, de veldschuren en de tweede te slopen varkensstal. Links is een van de twee schapenveldjes.

Figuur 6: De te slopen overkappingen. Momenteel in gebruik als stalling voor caravans en o.a. houtopslag. Er staan schuurtjes aan beide zijden van de overkappingen

Figuur 7: Aanzicht te slopen schuurtje met begroeiing door klimop (het rechter schuurtje weergegeven in figuur 6). Links van het schuurtje is een te slopen overkapping met houtopslag

Figuur 8: Zij aanzicht te slopen schuurtje met begroeiing. Overzicht van de rechterzijde van het plangebied.

Figuur 9: Aanzicht van de tweede te slopen varkensstal

Figuur 10: Aanzicht achterzijde van de tweede te slopen varkensstal. Momenteel wordt het grasveld begraasd door schapen

Figuur 11: Steenuilenkast in een berkenboom. De berkenboom staat op het perceel van de buurman aan Maxend 45

Toekomstige (geplande) situatie

De gewenste ontwikkeling betreft de ontwikkeling van acht woon-mantelzorgunits. Hiervoor moeten twee varkensstallen en bijbehorende voedersilo's en de schuurtjes en overkappingen verwijderd worden. Verder zal de verharding en beide grasvelden/schapenweiden verdwijnen. De aanwezige bomen blijven behouden. Op plaats van de varkensstallen worden acht woon-mantelzorgunits gerealiseerd in de stijl van de huidige varkensstallen. Om de ontwikkeling te realiseren zal mogelijk een deel van de grasvegetatie en de tuin verdwijnen. Het terrein zal bouwrijp worden gemaakt en er zal grondverzet worden gepleegd. Er zijn plannen om achter de woon-mantelzorgunits een waterbergging te realiseren en om de tuin aantrekkelijk te maken voor beschermde soorten vogels zoals steenuil en voor vleermuizen.

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebied, het Natura 2000-gebied Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek ligt op ongeveer 17 kilometer afstand. Gezien de afstand tot het Natura

2000-gebied en de aard van de ontwikkeling zijn significante effecten op voorhand uitgesloten. In de planvorming hoeft derhalve verder geen rekening gehouden te worden met de Natuurbeschermingswet.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied bevindt zich geheel buiten de Groenblauwe Mantel, het Brabants Natuurnetwerk, het attentiegebied ecologische hoofdstructuur en behoud en herstel watersystemen en van wezenlijke invloed zijnde effecten op deze gebieden worden niet verwacht. Negatieve effecten op planologisch beschermde gebieden (het Brabants Natuurnetwerk, de Groenblauwe Mantel en het attentiegebied) worden uitgesloten.

Toetsing Flora- en faunawet

Vaatplanten

In de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van waterdrieblad. Het voorkomen van waterdrieblad wordt op voorhand uitgesloten vanwege het ontbreken van oppervlaktewater en geschikt biotoop. Tijdens het veldbezoek zijn er geen beschermde (muur)planten aangetroffen. Gezien het tijdstip van het veldbezoek kunnen niet alle soorten planten worden herkend en/of worden aangetroffen. Echter, het grasveld/schapenwei biedt geen geschikte standplaats voor beschermde soorten vaatplanten. Negatieve effecten voor beschermde soorten vaatplanten worden op voorhand uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Het voorkomen van eekhoorn (tabel 2) en das (tabel 3) is uit de directe omgeving bekend. Binnen het plangebied zijn er geen verblijfplaatsen en/of sporen van beschermde grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Gezien het ontbreken van geschikt habitat en/of foerageergebied wordt het voorkomen van eekhoorn en das op voorhand uitgesloten. Negatieve effecten op zwaardere beschermde soorten grondgebonden zoogdieren worden op voorhand uitgesloten.

Diverse algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 1 (mol, huisspitsmuis, veldmuis etc.) kunnen mogelijk wel van het plangebied gebruik maken. Van deze algemeen beschermde zoogdieren zijn geen sporen gevonden.

Effectenbeoordeling

Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Vleermuizen

Uit het plangebied en/of omgeving zijn waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis (tabel 3). Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen binnen het plangebied. Potentiële verblijfplaatsen in de vorm van spleten of hopen in de aanwezige bomen zijn niet aangetroffen. Potentiële rust- of verblijfplaatsen voor vleermuizen binnen de bebouwing zijn niet aangetroffen. Het voorkomen van rust- en verblijfplaatsen binnen de bebouwing worden ook echter niet verwacht vanwege tocht in de stallen en in de schuren, het ontbreken van scheuren of openingen bij de dakrand, het ontbreken van losliggende dakpannen en het ontbreken

van geschikte inkruipruimtes. Tevens zijn tijdens het veldbezoek geen uitwerpselen of andere sporen van vleermuizen aangetroffen. Negatieve effecten op rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen worden hiermee uitgesloten. Gezien het ontbreken van lijnvormige groenelementen en geschikt foerageergebied binnen het plangebied worden negatieve effecten op vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen op voorhand uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en nabij het plangebied enkele vogelsoorten waargenomen waaronder merel, kauw en koolmees. Binnen het plangebied bieden de bomen bij de grasvelden, de begroeiing aan het te slopen schuurtje, de dakconstructies van de overkappingen en de varkensstallen. De beukenhaag en siertuin van de woning aan Maxend 39 en van beide burens bieden geschikte nestlocaties van broedvogels. Er is een nest aangetroffen in de linker varkensstal, vermoedelijk van een boerenzwaluw.

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (waarvan ook het leefgebied/de functionele leefomgeving beschermd is) zoals de huismus, steenuil en kerkuil zijn tijdens het veldbezoek binnen het plangebied niet aangetroffen. Tijdens het veldbezoek is er een steenuilenkast aangetroffen in een berkenboom op het perceel van Maxend 45. Volgens de bewoners van Maxend 45 wordt de nestkast momenteel niet gebruikt door een steenuil als nestlocatie of als rust- of verblijfplaats. Het is niet geheel uitgesloten dat naast steenuil, andere vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten die in de (wijdere) omgeving tot broeden kunnen komen het plangebied gebruiken als foerageergebied.

Effectenbeoordeling

De bomen bij de grasvelden blijven behouden. De siertuin met bijbehorende beplanting en beukenhaag in de directe omgeving van het plangebied blijven ook behouden. De begroeiing aan het te slopen schuurtje en de dakconstructies van de overkappingen en de varkensstallen wordt verwijderd. Door werkzaamheden in de directe omgeving van de bomen, tuinbeplanting, begroeiing aan het te slopen schuurtje en de dakconstructies van de overkappingen en de varkensstallen kan er verstoring van broedende vogels plaatsvinden. Door werkzaamheden hier buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, wordt de kans op negatieve effecten geminimaliseerd. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Het is dan wel vereist dat voor aanvang van werkzaamheden het opgaande groen geïnspecteerd wordt op aanwezige bewoonde nesten, legsels of nestjongen en, indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen.

Nesten van de boerenzwaluw zijn niet jaarrond beschermd, maar inventarisatie is wel gewenst. Werkzaamheden zijn mogelijk tussen november en eind maart. Werkzaamheden buiten die periode zijn mogelijk na overleg met een ter zake kundige ecooloog en eventuele mitigerende maatregelen.

De steenuilenkast op het perceel van Maxend 45 is dermate ver van het plangebied dat verstoring tijdens de werkzaamheden niet aan de orde is. Met de planontwikkeling gaat er geen essentieel foerageergebied verloren van de steenuil. Er is in de directe omgeving van de steenuilenkast ruim voldoende (alternatief) foerageergebied voor handen. Negatieve effecten voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zoals steenuil zijn uitgesloten.

Vissen, amfibieën en reptielen

Uit het plangebied en/of omgeving (0-1 km) zijn waarnemingen bekend van alpenwatersalamander (tabel 2). Gezien het ontbreken van oppervlaktewater binnen het plangebied wordt het voorkomen van vissen en de aanwezigheid van voortplantingsplaatsen van amfibieën uitgesloten.

Gezien het ontbreken van geschikt landhabitat en groenelementen zoals takkenopslag of houtwallen waar de salamander overwinterd wordt het voorkomen van streng beschermde amfibieën op voorhand uitgesloten. Binnen het plangebied is hooguit een zwervend exemplaar van een algemene soort te verwachten zoals bruine kikker of gewone pad (tabel 1 soorten).

Effectenbeoordeling

Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde ongewervelde diersoorten. Het plangebied biedt geen geschikt biotoop voor beschermde ongewervelde diersoorten vanwege het ontbreken van geschikte waardplanten. Negatieve effecten voor beschermde ongewervelde soorten zijn daarmee op voorhand uitgesloten.

Conclusie en aanbevelingen

- Diverse algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 1 (mol, konijn, veldmuis etc.) kunnen van het plangebied gebruik maken. Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor geldt echter wel de algemene zorgplicht.
- Binnen het plangebied zijn enkele broedende vogels te verwachten in de bomen bij de grasvelden, de begroeiing aan het te slopen schuurtje, de dakconstructies van de overkappingen en de varkensstallen. Tijdens het veldbezoek is er een nest aangetroffen in de linker varkensstal. Door werkzaamheden in de directe omgeving van de bomen, tuinbeplanting, begroeiing aan het te slopen schuurtje en de dakconstructies van de overkappingen en de varkensstallen kan er verstoring van broedende vogels plaatsvinden. Door werkzaamheden hier buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, wordt de kans op negatieve effecten geminimaliseerd. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Het is dan wel vereist dat voor aanvang van werkzaamheden het opgaande groen geïnspecteerd wordt op aanwezige bewoonde nesten, legsels of nestjongen en, indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen.
- Het aangetroffen zwaluwnest is niet jaarrond beschermd, maar inventarisatie is wel gewenst. Werkzaamheden zijn mogelijk tussen november en eind maart. Werkzaamheden buiten die periode zijn mogelijk na overleg met een ter zake kundige ecooloog en eventuele mitigerende maatregelen
- Mogelijk maakt een deel van het plangebied onderdeel uit van het foerageergebied van steenuil. Met de planontwikkeling gaat er echter geen essentieel foerageergebied verloren. Er is in de directe omgeving van de nestlocatie voldoende (alternatief) foerageergebied voor steenuil voor handen. Negatieve effecten voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn uitgesloten.
- Binnen het plangebied kan een zwervend exemplaar van een algemene amfibiesoort (tabel 1) niet worden uitgesloten. Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van

de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt hiervoor de algemene zorgplicht.

- Binnen het plangebied zijn geen zwaarder beschermde soorten vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vissen, reptielen, amfibieën en overige ongewervelden (zoals bijv. zeldzame dagvlinders en libellen) te verwachten. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn op voorhand uitgesloten met inachtneming van de zorgplicht.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen.